

Předkládaná práce s názvem *Novinářská organizace v letech 1945–1948* se pokouší zachytit období rekonstrukce a budování novinářského spolkového života od konce nacistické okupace do komunistického převratu v únoru 1948. Ačkoliv zachycuje jen velmi krátký časový úsek z bohaté historie českých novinářských spolků, domníváme se, že jde o období zcela zásadní. Změny, které organizace v tomto období prodělala pod tlakem vnějších i vnitřních podmínek, a kroky, na nichž se podílela, či které dokonce sama iniciovala nejen v oblasti novinářského života, ale v oblasti médií vůbec, totiž měly často dalekosáhlé důsledky pro vývoj českých médií pro následujících 40 let a do jisté míry ovlivňují spolkový život českých novinářů i média samotná dodnes.

Práce je rozčleněna do devíti kapitol. Úvodní kapitola se zaměřuje na období příprav založení nové novinářské organizace. Druhá kapitola se zabývá procesem tzv. „očisty“, v jehož rámci novinářská organizace posuzovala a v řadě případů i trestala aktivity novinářů v období nacistické okupace. Třetí kapitola zachycuje proces vytváření poválečné mediální legislativy, především pak roli, již v tomto procesu hrála novinářská organizace. Čtvrtá kapitola se soustředí na nejdůležitější momenty vnitřního spolkového života. Pátá kapitola je věnována Sdružení vězněných novinářů. Šestá kapitola se zabývá aktivitou obnovené novinářské organizace na mezinárodním fóru. Zaměřuje se přitom zejména na sjezd Mezinárodní organizace novinářů (MON) v Praze v roce 1947. Sedmá kapitola zkoumá majetkové poměry svazu a především jeho aktivity při získávání nemovitostí. Osmá kapitola je věnována podílu svazu novinářů na budování poválečného systému novinářského vzdělávání v Československu. Závěrečná devátá kapitola se soustředí na rozkol mezi levicově naladěným vedením organizace, které pod vedením místopředsedy Vojtěcha Dolejšího již od roku 1947 plně podporovalo snahy komunistů o získání moci ve státě, a prodemokratickou částí svazové členské základny. Tento spor vyvrcholil v únoru 1948 vyloučením prodemokratických novinářů ze svazu, čímž jim bylo znemožněno dále vykonávat novinářské povolání. Svaz novinářů tak ve dnech politické krize výrazně napomohl k umlčení demokratické opozice v médiích a přispěl k hladkému převzetí prostředků veřejné komunikace komunistickou stranou.